

Ο «καθηγητής της ερήμου» Γέροντας Γεώργιος Καψάνης (Μιχάλ Ντβορζάτσεκ)

/ [Πεμπτούσια· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=168059>]

Ο αρχιμ. Γεώργιος πέρασε 40 χρόνια στο «Περιβόλι της Παναγίας», όπως αποκαλούν οι Αγιορείτες αυτό τό χώρο της μετάνοιας (το Άγιον Όρος), καίτοι η πρώτη του καριέρα του πανεπιστημιακού καθηγητού του πρόσφερε μεγάλες φιλοδοξίες για μακρά και υποσχόμενη καριέρα. Αντί αυτής ο αρχιμ. Γεώργιος απέβη «Καθηγητής της ερήμου», «μεγάλος Γέροντας», και «αναμορφωτής της πνευματικής ζωής» στο Άγιον Όρος του Άθωνος. Ας αναφέρουμε επίσης ένα ολίγον γνωστόν γεγονός, που επίσης δείχνει εμφανώς την μεγάλη αυθεντία του αρχιμ. Γεωργίου, την προσωπικότητα του οποίου, ο επίσης κοιμηθείς Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος Χριστόδουλος, εισηγήθηκε ως υποψήφιο για το επισκοπικό αξίωμα, καίτοι ο π. Γεώργιος προσωπικά δεν είχε ζητήσει κάτι τέτοιο...

Φωτογραφία: Δημήτρης Ηλιόπουλος

Ακόμη, σαν νεαρός λαϊκός ο π. Γεώργιος συμμετείχε ενεργητικά στην κίνηση των νέων του «Παντοκράτορος» στο Παλαιό Φάληρο. Ακολούθως σπούδασε Θεολογία και μετά το πέρας των σπουδών του άρχισε να εργάζεται στην Έδρα της Ποιμαντικής και του Κανονικού Δικαίου του Πανεπιστημίου Αθηνών. Σαν νέος Θεολόγος έγινε ιδιαίτερα γνωστός με τη διδακτορική του διατριβή. «Η ποιμαντική των φυλακισμένων». Το επόμενο θεολογικό του έργο ήταν «Η ποιμαντική διακονία κατά τους Ιερούς Κανόνες», το οποίο λόγω της αναχωρήσεώς του για το Άγιον Όρος δημοσιεύτηκε πολύ αργότερα, του έδωσε τη φήμη του φωτισμένου θεολόγου, του αφοσιωμένου Ιεραποστόλου και μεγάλου μελετητή του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά, του «Διδασκάλου της θεώσεως».

Δεν μπορούμε επίσης να ξεχάσουμε την κηρυκτική, συγγραφική, ιεραποστολική και ποιμαντική του δραστηριότητα η οποία κέρδισε τη βολική και ευπρόσδεκτη ανταπόκριση, υπό τη μορφή πολυάριθμων δημοσιεύσεων, συνεντεύξεων και ομιλιών που ακολούθως μεταφράστηκαν σε πολλές γλώσσες, οι οποίες απέβησαν αυθεντική πηγή γνώσεως σχετικά με την πατερική εμπειρία των αγίων Πατέρων για τη σύγχρονη εποχή. Ας αναφέρουμε τουλάχιστον τα σπουδαιότερα έργα του: «Εμπειρίες της χάριτος του Θεού», «Η θέωσις ως σκοπός της ζωής του ανθρώπου», «Κυριακή προσευχή», «Θέματα εκκλησιολογίας και ποιμαντικής», «Ο

Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς – διδάσκαλος της θεώσεως», «Ορθόδοξος μοναχισμός και Άγιον Όρος, η Ορθοδοξία και ο ουμανισμός», «Ορθοδοξία και οικουμενισμός».

Προ της αφίξεώς του στο Άγιον Όρος του Άθωνος ο πατήρ Γεώργιος έγινε Ηγούμενος στη Μονή του Αγίου Γεωργίου Αρμά κοντά στη Χαλκίδα στο νησί της Εύβοιας. Κατόπιν, στις αρχές της δεκαετίας του '80 (1974) εγκατέλειψε το μέρος αυτό και μαζί με μια μικρή αδελφότητα ανεχώρησε από τη Χαλκίδα ολόγισια για το Άγιον Όρος, τη Μονή του Οσίου Γρηγορίου, του οποίου στη συνέχεια έγινε ηγούμενος. Τότε υπήρχαν εκεί λίγοι ηλικιωμένοι μοναχοί. Κατά τη διάρκεια της σχεδόν τεσσαροκονταετούς ηγουμενίας του ο πατήρ Γεώργιος βελτίωσε το μοναστήρι κι έφερε την αδελφότητα σε πνευματική ευημερία. Όλ' αυτά δεν θα μπορούσαν να συμβούν, όπως πιστεύεται, παρά χάρις στη Χάρη του Θεού και στον πνευματικό θησαυρό που κρυβόταν στην καρδιά του πατρός Γεωργίου. Το προσωπικό του παράδειγμα και η πνευματική του γενναιοδωρία και ταπείνωση έδειξε τη μεγαλωσύνη της μοναχικής ζωής, που είχε επίδραση, ειδικά στους νέους ανθρώπους. Μεταξύ άλλων, στην ίδια προοπτική, ο π. Γεώργιος και η αδελφότητά του συνεισέφεραν μέγਾਲως στην πολύ επιτυχή ιεραποστολική δραστηριότητα στην Αφρική (βλέπε π. Κοσμά Γρηγοριάτη, το μεγάλο ιεραπόστολο που πέθανε τραγικά στην Αφρική στα 1989 ο οποίος ήταν πνευματικό παιδί του π. Γεωργίου).

Η Ορθόδοξη Χριστιανική ενορία του Μπρνό της Τσεχίας με ηγέτη τον πνευματικό της καθοδηγητή π. Γιόσεφ Φέϊσακ δεν ξέχασε το μικρό αλλά σημαντικό της δεσμό που συνδέει τις καρδιές μας με τον π. Γεώργιο. Εκτός από το γεγονός ότι μερικοί από τους πιστούς μας μπορούσαν να συναντήσουν προσωπικά τον π. Γεώργιο, η ενορία μας έλαβε την ολοπρόθυμη ευλογία του για την μετάφραση όλων των έργων του στα τσεχικά. Άχρι του νύν στην ενορία μας έχουν μεταφραστεί κι εκδοθεί δυο μικρά μα σημαντικά βιβλία, δηλαδή «Η Κυριακή προσευχή» και «Η Θέωσις ως σκοπός της ζωής του ανθρώπου». Μέσω των έργων του π. Γεωργίου και χάρις στην βαθειά πνευματική γνώση της πατερικής θεολογίας και των συναφών θεμάτων μεταφρασμένα υπό το πρίσμα της πρακτικής του εμπειρίας, ασκητικής ζωής, και μετάνοιας αισθανόμαστε ότι μπορούμε να λάβουμε με αφθονία τους υγιείς πνευματικούς καρπούς αυτής της μεγάλης προσωπικότητας- αυτού του μεγάλου Αγιορείτη των ημερών μας, για να βελτιώσουμε τις ζωές μας και να αυξηθούμε στην πίστη.

Ας αναπεύεται η ψυχή του Γέροντα Γεωργίου μετά των απ' αιώνος Αγίων εις την αγήρω μακαριότητα.

Επίλογος

Σαν επίλογο στο παρόν άρθρο ας παραθέσουμε μια μικρή παράγραφο από τη

συνομιλία ενός Έλληνος ιερέως με τον πατέρα Γεώργιο, η οποία δημοσιεύθηκε πριν από μερικά χρόνια (βλέπε ΟΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ, Β΄ Αρ. 36, 2006, σελ. 13) στην οποία περιγράφονται τα χαρακτηριστικά των χαρισματούχων κατοίκων του Αγίου Όρους του Άθωνος, κατά την εμπειρία του π. Γεωργίου. Είμαστε πεπεισμένοι ότι όταν μιλάμε για τον Γέροντα Γεώργιο θα χρησιμοποιήσουμε τα ίδια χαρακτηριστικά τα οποία παρατίθενται στην ακολουθούσα παραπομπή.

«Βέβαια, όταν λέμε χαριτωμένους αδελφούς δεν εννοούμε ανθρώπους που κάνουν θαύματα και σημεία, αλλά εννοούμε ανθρώπους που έχουν ειρήνη στη ψυχή τους, έχουν αγάπη και ταπείνωση. Στο διάστημα της παραμονής μου στο Άγιον Όρος με αξίωσε ο Θεός να γνωρίσω χαριτωμένους ανθρώπους και να ωφεληθώ απ' αυτούς. Πρέπει να πώ ότι οι μοναχοί του Αγίου Όρους, και μάλιστα αυτοί που έχουν κάνει πολυετή άσκηση, έχουν κάποια χαρακτηριστικά τα οποία -τουλάχιστον σε μένα- έχουν κάνει μεγάλη εντύπωση. Το πρώτο χαρακτηριστικό είναι ότι δεν έχουν καμιά εκτίμηση στον εαυτό τους, δεν έχουν καμιά εμπιστοσύνη και υπόληψη στον εαυτό τους ότι έχουν αρετή. Έχουν πολλή άσκηση, πολύν αγώνα, αλλά πιστεύουν ότι δεν έχουν κάνει τίποτε, περιμένουν μόνον από το έλεος του Θεού να σωθούν...».

Πηγή: Ορθόδοξη Μαρτυρία, έκδοση Παγκύπριου Συλλόγου Ορθοδόξου Παραδόσεως, «Οι Φίλοι του Αγίου Όρους». Μετάφραση Ανδρέας Κυριακού

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

GEORGE, archimandrite: The deification as the purpose of man's life. Holy Monastery of St. Gregorios. Mt. Athos 1997,64p. ISBN 960-7553-11-X.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ.: Άγιον Όρος και Ευρωπαϊκή Κοινότητα. In: Ορθόδοξος μοναχισμός και Άγιον Όρος. Ι. Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 1998, σσ. 96-97.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ.: Αι οδοί προς την Βασιλείαν: Μοναχισμός και κατά Χριστόν γάμος (κεφ. ε΄). In: Η ποιμαντική διακονία κατά τους ιερούς κανόνες. Εκδ., «Άθως», Πειραιεύς 1976, σσ. 167-188.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ.: Εμπειρίες της Χάριτος του Θεού. Ι. Μονής Οσίου Γρηγορίου 3η Έκδ. Άγιον Όρος 1998, σελ 37 ISBN 960-7553-05-5.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ.: Ευαγγελικός μοναχισμός. In: Ορθόδοξος μοναχισμός και Άγιον Όρος. Ι. Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 1998, σσ. 13-28. ISBN 960-7553-08 X.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ.: Η άσκησις εις την Ορθοδοξίαν. In: Θέματα εκκλησιολογίας και ποιμαντικής, Άγιον Όρος 1999, σσ. 63-92. ISBN 960-7553-16-0.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ.: Η Εκκλησία ως θεανθρωπίνη Κοινωνία In: Θέματα εκκλησιολογίας και ποιμαντικής. Άγιον Όρος 1999, σσ. 13-34. ISBN 960-7553-16-0.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ.: Η θεολογική μαρτυρία του Αγίου Όρους. In: Ορθόδοξος μοναχισμός και Άγιον Όρος. I. Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 1998, σσ. 29-48. ISBN 960-7553-08-X.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ.: Η θέωσις ως σκοπός της ζωής του ανθρώπου. Άγιον Όρος 2000, σελ 74, ISBN 960-7553-07-01.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ.: Η κοινωνική διάσταση του ορθόδοξου μοναχισμού. In: Ορθόδοξος μοναχισμός και Άγιον Όρος. I. Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 1998, σσ. 49-58. ISBN 960 7553-08-X.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ.: Η περί μοναχισμού διδασκαλία των αγίων ιεραρχών Γρηγορίου του Παλαμά και Νεκταρίου Πενταπόλεως των θαυματουργών. In: Ορθόδοξος μοναχισμός και Άγιον Όρος. I. Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 1998, σσ. 127-146. ISBN 960-7553- 08-X.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ.: Η ποιμαντική διακονία κατά τους ιερούς κανόνες. «Άθως», Πειραιεύς 1976, σελ. 201.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ.: Η συγχώρησις των αδελφών - η προϋπόθεσις της ενώσεώς μας με τον Χριστό. In: Ο ΟΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ, Άγιον Όρος 2012, Β', 37, σσ. 38-46.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ.: Θέματα εκκλησιολογίας και ποιμαντικής [ΠΡΟΛΟΓΟΣ]. 3η εκδ., I. Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 1999, σσ. 9-10. ISBN 960-7553-16 0.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ.: Μεθ' ημών ο Θεός. In: Ορθόδοξη Μαρτυρία Έκδοση Παγκυπρίου Συλλόγου Ορθόδοξου παραδόσεως, «Οι φίλοι του Αγίου Όρους», 9, 2011. σσ. 1-2 ISBN 1011-1719.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ.: Ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς - διδάσκαλος της θεώσεως. 2η Έκδ. I. Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 2006, σελ. 113. ISBN 960-7553-17-9.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ.: Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος ως Ιεραπόστολος. In: Θέματα εκκλησιολογίας και ποιμαντικής. Άγιον Όρος 1999, σσ. 93-124. ISBN 960-7553-16-0.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ.: Ο άγιος Νεκτάριος ως πνευματικός πατήρ τών μοναχών. In: Ορθόδοξος μοναχισμός και Άγιον Όρος. I. Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 1998, σσ. 147- 160. ISBN 960-7553-08-X.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ.: Ο οδηγός προς την πανθησκεία. Το νέο πρόγραμμα σπουδών για το μάθημα των θρησκευτικών. In: Ο ΟΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Άγιον Όρος 2012, Β', 37, ΣΣ. 5-18.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ.: Ορθόδοξος μοναχισμός και Άγιον Όρος. I. Μονής Οσίου Γρηγορίου, 3η Έκδ, Άγιον Όρος 1998, σ. 181. ISBN 960-7553-08-X.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ: Ορθοδοξία και Ουμανισμός. Ορθοδοξία και Παπισμός. 4η Έκδ. Ι. Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 1998, σελ. 127. ISBN 960-7553-00-4.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ: Ο ρόλος του Ορθόδοξου μοναχισμού στην μακράιωνα ιστορία της Εκκλησίας. In: Ο ΟΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ, Άγιον Όρος 2001, Β', 26, ΣΣ. 33-50.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ: Ορθόδοξος ανθρωπολογία και παιδεία In: Ορθοδοξία και Ουμανισμός. Ορθοδοξία και Παπισμός. 4η Έκδ, Άγιον Όρος 1998, σσ. 16-45. ISBN 960 7553 00- 4.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ: ΠΡΟΛΟΓΟΣ. In: Ορθόδοξος μοναχισμός και Άγιον Όρος. Ι. Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 1998, σσ. 11-12. ISBN 960-7553-08-Χ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ, αρχιμ: Χαριτωμένοι άνθρωποι στο Άγιον Όρος. In: Ο ΟΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ, Άγιον Όρος 2006, Β', 31, σσ. 11-21.